

ហាមផ្សព្វផ្សាយនៅលើទីក្រុងភ្នំពេញសារព័ត៌មាន ដំបូង ឬបណ្តាញយោគសាស្ត្រទៀត រហូតដល់ ថ្ងៃទី ១៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៩
ដំណាក់កាល ១០ ព្រឹក ម៉ោងនៅទីក្រុងវ៉ាស៊ីនតោន ត្រូវនឹង ម៉ោង ១៤ ម៉ោងសកល និងម៉ោង ៩ យប់ម៉ោងក្នុងស្រុក

THE WORLD BANK

Working for a World
Free of Poverty

សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាន

សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានលេខ 2007/58/DEC

ទំនាក់ទំនង :

Merrell Tuck, tel.(202) 473-9516 mtuckprimdahl@worldbank.org

Kavita Watsa, tel. (202) 458-8810 kwatsa@worldbank.org

ប្រទេសនេវ៉ាគូឡាតំបន់អាស៊ីបូព៌ានិងឌីស៊ីប្លីនិកខ្មោយទទួលបានបំរែបំរួលអាកាស

ធាតុ ប៉ុន្តែការធ្វើឱ្យពិភពលោកមានអាកាសធាតុល្អនៃតែអាចធ្វើបាន

វ៉ាស៊ីនតោន ថ្ងៃទី ១៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៩ — របាយការណ៍អភិវឌ្ឍន៍ថ្មីចុងក្រោយ រកឃើញថា ទោះបីជាប្រទេសជាច្រើននៅក្នុងតំបន់អាស៊ីបូព៌ានិងប៉ាស៊ីហ្វិកងាយទទួលបានផលប៉ះពាល់ដោយសារបំរែបំរួលអាកាសធាតុក៏ដោយ ក៏ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍជាច្រើនអាចផ្លាស់ប្តូរមករកការកាត់បន្ថយសារធាតុកាបូនឱ្យនៅកំរិតទាបបាន ក្នុងខណៈដែលខ្លួនកំពុងតែជំរុញការអភិវឌ្ឍ និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ប្រសិនបើប្រទេសទាំងនេះ ទទួលបាននូវជំនួយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងជំនួយបច្ចេកទេសពីបណ្តាប្រទេសដែលមានប្រាក់ចំណូលខ្ពស់ ។

របាយការណ៍អភិវឌ្ឍន៍ពិភពលោកឆ្នាំ ២០១០ : ការអភិវឌ្ឍក្នុងបំរែបំរួលអាកាសធាតុមួយ ដែលបានចេញផ្សាយមុនកិច្ចប្រជុំ ក្នុងខែវិច្ឆិកាស្តីអំពីបំរែបំរួលអាកាសធាតុនៅទីក្រុងកូឡូណេហ្គិន ឆិយាយថា បណ្តាប្រទេសជឿនលឿន ដែលបានបំភាយនូវឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ក្នុងអតីតកាល ត្រូវតែមានវិធានការដើម្បីកែច្នៃអនាគតនៃអាកាសធាតុរបស់យើងឡើងវិញ។ ប្រសិនបើប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍នានាចាប់ផ្តើមមានវិធានការក្នុងពេលឥឡូវនេះ នោះគេនឹងឃើញពិភពលោកមួយដែលមាន "អាកាសធាតុល្អ" ហើយការចំណាយដើម្បីសំរេចបានគោលដៅនេះនឹងមានកំរិតខ្ពស់ ក៏ប៉ុន្តែនៅតែអាចគ្រប់គ្រងបាន។ ការបង្កើនមូលនិធិសំរាប់ការកាត់បន្ថយបញ្ហានៅក្នុងបណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ ដែលនឹងមានការបំភាយឧស្ម័ននេះកើនឡើងច្រើនបំផុត នាពេលអនាគត គឺជារឿងសំខាន់។

លោក រ៉ាប់ប៊េត ប៊ី ហ្សេលីក ប្រធានធនាគារពិភពលោក បានមានប្រសាសន៍ថា "ប្រទេសនានាត្រូវតែមានវិធានការក្នុងពេលឥឡូវនេះ ត្រូវមានវិធានការរួមគ្នា ហើយត្រូវធ្វើខុសពីមុនដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាបំរែបំរួលអាកាសធាតុនេះ។ បណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍជាច្រើនត្រូវបានទទួលបានផលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងដោយសារបំរែបំរួលអាកាសធាតុ— ជាវិបត្តិមួយដែលមិនមែនបង្កឡើងដោយប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍខ្លួនឯងនេះទេ ហើយជាវិបត្តិមួយដែលប្រទេសទាំងនេះត្រូវត្រៀមលក្ខណៈតិចតួចបំផុត។ ចំពោះហេតុផលនោះ ដំណោះស្រាយដែលស្នើសុំតាមមួយនៅទីក្រុងកូឡូណេហ្គិន គឺមានសារៈសំខាន់ណាស់។"

បណ្តាប្រទេសនានាចាំបាច់ត្រូវតែមានវិធានការក្នុងពេលឥឡូវនេះ ពីព្រោះការសំរេចចិត្តថ្ងៃនេះ កំណត់នូវអាកាសធាតុថ្ងៃស្អែកនិងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនិងជំរើសកសាងបរិស្ថាន ដែលធ្វើឱ្យមានភាពប្រសើរឡើងនៅពេលអនាគត។ ប្រទេសនានាចាំបាច់ត្រូវចាត់វិធានការរួមគ្នា ពីព្រោះ គ្មានប្រទេស

ណាមួយអាចដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមរួមជាច្រើនដែលបង្កឡើងដោយបំរែបំរួលអាកាសធាតុនេះ តែឯកឯងបានទេ ហើយគេត្រូវការចាំបាច់នូវ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាសកល ដើម្បីកែលម្អប្រសិទ្ធភាពថាមពល និងអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិជ្ជាថ្មី។ ប្រទេសនានាចាំបាច់ត្រូវធ្វើខុសពីមុន ពីព្រោះ ពាណិជ្ជកម្ម តាមបែបបច្ចុប្បន្ន អាចធ្វើឱ្យពិភពលោកធ្លាក់ចូលក្នុងគ្រោះមហន្តរាយធ្ងន់ធ្ងរដែលមិនអាចស្រោចស្រង់បាន ។

ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍនានានឹងត្រូវបង់ថ្លៃចំណាយមួយភាគធំលើការខូចខាតដែលបណ្តាលមកពីបំរែបំរួលអាកាសធាតុ។ រហូតការណ៍នេះ និយាយថា ប្រជាជនជាច្រើននៅក្នុង បណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ រស់នៅក្នុងតំបន់ដែលគ្មានរបាំងការពារផ្នែករូបវន្ត និងលក្ខខណ្ឌដែលគ្មានស្ថេរភាពផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ហើយសមត្ថភាពសំរាប់រំលូតផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនិងស្ថាប័នរបស់ពួកគេនៅមានកំរិត ។ ជាងពាក់កណ្តាលនៃបណ្តាប្រទេសនៅក្នុងតំបន់អាស៊ីបូព៌ានិងប៉ាស៊ីហ្វិក គឺជាប្រទេសកោះស្ថិតនៅតំបន់ប៉ាស៊ីហ្វិក ប្រទេសមួយចំនួនក្នុងចំណោមនោះអាចមិនទាន់កើតមានបញ្ហាអាកាសធាតុសកលលោកបច្ចុប្បន្ននេះក្នុងរយៈ ពេល៥០ឆ្នាំ ។ អ្នកធ្វើគោលនយោបាយនៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍមួយចំនួន កត់សំគាល់ថា បរិមាណកើនឡើងនៃថវិកាសំរាប់ការអភិវឌ្ឍរបស់ពួក គេ កំពុងតែត្រូវបានបង្វែរទៅសំរាប់ជួយដល់ផ្នែកសង្គ្រោះបន្ទាន់ទាក់ទងនឹងអាកាសធាតុ ។

នៅក្នុងតំបន់អាស៊ីបូព៌ានិងប៉ាស៊ីហ្វិក រហូតការណ៍នេះរកឃើញកត្តាចំបងចំនួនបីនៃភាពងាយរងគ្រោះផ្នែកអាកាសធាតុគឺ :

- ១. ចំនួនដីច្រើននៃប្រជាជនរស់នៅតាមបណ្តោយឆ្នេរសមុទ្រនិងនៅលើកោះទាបៗ** - ឧទាហរណ៍ ប្រជាជនជាង ១៣០ លាននាក់នៅ ក្នុងប្រទេសចិន ប្រហែល ៤០ លាននាក់នៅក្នុងប្រទេសវៀតណាម និងប្រហែល ២លាននាក់នៅក្នុងប្រទេសលើកោះប៉ាស៊ីហ្វិក ប្រជាជន រស់នៅលើកោះទាបៗ និង កោះជាច្រើនទៀត ។
- ២. ការបន្តពឹងផ្អែកលើវិស័យកសិកម្ម ជាពិសេសក្នុងចំណោមប្រទេសក្រីក្រជាងគេ។** ដោយសារសម្ពាធលើធនធានដី ទឹក និងព្រៃឈើ កើន ឡើង (ជាលទ្ធផលនៃកំណើនប្រជាជន នគរូបនីយកម្ម និងការថយចុះនៃបរិស្ថាន ដែលបណ្តាលមកពីឧស្សាហូបនីយកម្មដ៏លឿន) ភាពងាយ ប្រែប្រួលនិងមានភាពប៉ះពាល់ច្រើនឡើង នឹងធ្វើឱ្យការគ្រប់គ្រងរបស់ពួកគេមានភាពស្មុគស្មាញ។ ឧទាហរណ៍ នៅក្នុងអាងទន្លេមេគង្គ រដូវវស្សា និងមានភ្លៀងធ្លាក់កាន់តែច្រើនឡើង ខណៈដែលរដូវប្រាំងអូសបន្លាយត្រឹមពីរខែ ។
- ៣. សេដ្ឋកិច្ចតំបន់ពឹងផ្អែកខ្លាំងលើធនធានក្នុងសមុទ្រ។** តំលៃនៃការគ្រប់គ្រងផ្តាច់បានល្អ គឺមានតម្លៃ ១៣ ពាន់លានដុល្លារ សំរាប់តែនៅតំបន់ អាស៊ីអាគ្នេយ៍មួយប៉ុណ្ណោះ ហើយតំបន់នេះក៏ត្រូវបានគូសបញ្ជាក់ដែរថា មានការបំពុលនៃឧស្សាហកម្ម ការអភិវឌ្ឍឆ្នេរ ការនេសាទលើស កំណត់ និងការប្រើថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតលើសចំនួនក្នុងវិស័យកសិកម្ម និងសារធាតុចិញ្ចឹម ។

រហូតការណ៍នេះនិយាយថា សំរាប់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍនានា ដើម្បីសំរេចបានគោលដៅផ្លាស់ប្តូរឱ្យទៅជាពិភពលោកមួយដែលមានការបោសសម្អាត ពឹងផ្អែកលើជំនួយហិរញ្ញវត្ថុនិងជំនួយបច្ចេកទេសពីបណ្តាប្រទេសដែលមានចំណូលខ្ពស់ ។ បណ្តាប្រទេសនានាដែលមានប្រាក់ចំណូលខ្ពស់ ក៏ចាំបាច់ត្រូវ ចាត់វិធានការឱ្យបានឆាប់រហ័សផងដែរ ដើម្បីកាត់បន្ថយសារធាតុកាបូនរបស់ខ្លួន និងជំរុញការអភិវឌ្ឍប្រភពថាមពលផ្សេងៗ ដើម្បីជួយដោះ ស្រាយបញ្ហាបំរែបំរួលអាកាសធាតុនេះ ។

រហូតការណ៍នេះ លើកយកឧទាហរណ៍ជាច្រើនអំពីវិធានការរឹងមាំក្នុងការប្រឆាំងនឹងបំរែបំរួលអាកាសធាតុក្នុងតំបន់ ។ រដ្ឋាភិបាលចិន រៀបចំយុទ្ធនា ការស្តីអំពីប្រសិទ្ធភាពថាមពលដ៏ខ្លាំងក្លាបំផុតមួយ ហើយមានសមត្ថភាពថាមពលធម្មជាតិធំជាងគេបំផុតនៅលើពិភពលោក ។ គោលដៅរបស់ប្រទេស ចិនក្នុងការកាត់បន្ថយអាំងតង់ស៊ីតេថាមពលចំនួន ២០ ភាគរយនៅចន្លោះពីឆ្នាំ ២០០៥ ដល់ ២០១០ នឹងកាត់បន្ថយបំរាយឧស្ម័នកាបូនឌីអុកស៊ីត (CO2) ប្រចាំឆ្នាំ បានត្រឹម ១,៥ ពាន់លានតោន នៅត្រឹមឆ្នាំ ២០១០ មានចំនួន ៥ ដង ធៀបនឹងការប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងក្បួនរបស់សហភាព អឺរ៉ុបដែលគ្រោងសំរេចឱ្យបាន ៣០០ លានតោន។ នៅក្នុងទីក្រុងវីហ្សាវ ដែលជាទីក្រុងមួយមានប្រជាជនចំនួន ៣លាននាក់ នៅភាគខាងជើងនៃ

ប្រទេសចិន អគារខ្ពស់ៗជាច្រើន ត្រូវបានសាងសង់ឡើងដើម្បីប្រើប្រាស់ថាមពលកំដៅព្រះអាទិត្យ ហើយ ៩៩ ភាគរយនៃប្រជាជនក្នុងទីក្រុងនេះ ប្រើប្រាស់ឧបករណ៍កំដៅដើរដោយថាមពលព្រះអាទិត្យ ។ ជាសរុប ទីក្រុងនេះមានបន្ទះកំដៅទឹកដើរដោយថាមពលកំដៅព្រះអាទិត្យទំហំជាង ៥០០.០០០ ម៉ែត្រការ៉េ ។ ជាលទ្ធផល ការប្រើប្រាស់ថាមពល បានធ្លាក់ចុះមកនៅត្រឹមមួយភាគបី ហើយការបំបាត់ឧស្ម័នកាបូនិក (CO2) ធ្លាក់មកនៅ ៥០ ភាគរយ ។ ក្នុងពេលនេះដែរ ប្រទេសហ្វីលីពីនមានសមត្ថភាពស្រូបកំដៅផែនដីនៅលើពិភពលោកធំជាងគេបំផុតទីពីរ និងប្រទេសឥណ្ឌូណេស៊ីស្ថិតក្នុងចំណាត់ថ្នាក់ទីបី ។

កំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់គួរឱ្យកត់សំគាល់នៅតំបន់អាស៊ីបូព៌ានិងប៉ាស៊ីហ្វិក ស្របគ្នាជាមួយនឹងកំណើនគុណភាពជីវិតរបស់អ្នករស់នៅ ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ និងការផ្លាស់ប្តូរការប្រើប្រាស់ដីធ្លី ធ្វើឱ្យតម្លៃបរិស្ថានកើនឡើងខ្លាំង ។ ចុងផ្លូវនៅតែគ្រប់គ្រងឈ្លាយថាមពលនៅក្នុងតំបន់ និងប្រទេសភាគច្រើន (ដែលបំបាត់ឧស្ម័នជាមធ្យមក្នុងមនុស្សម្នាក់ នៅតែជាចំណែកដ៏តូចមួយរបស់ប្រទេសដែលមានចំណូលខ្ពស់) ចាំបាច់ត្រូវពង្រីកឱ្យបានច្រើននូវប្រព័ន្ធថាមពល ដឹកជញ្ជូន និងទីក្រុង ព្រមទាំងផលិតកម្មកសិកម្ម ។ ការទ្រទ្រង់ដល់កំណើនដែលប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាការបោសខ្ពស់ នឹងបង្កើតឱ្យមាននូវឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់កាន់តែច្រើន ដែលបណ្តាលឱ្យមានបំរែបំរួលអាកាសធាតុកាន់តែច្រើនដែរ ។

លោក ចាស្ទិន លីន ប្រធានផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចវិទ្យានិងជាអនុប្រធានជាន់ខ្ពស់ផ្នែកអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចរបស់ធនាគារពិភពលោក បានមានប្រសាសន៍ថា "ការដោះស្រាយបញ្ហាអាកាសធាតុ ទាមទារនូវការផ្លាស់ប្តូរប្រព័ន្ធថាមពល ដើម្បីឈានទៅរកប្រសិទ្ធភាពថាមពលកាន់តែខ្ពស់ និងបច្ចេកវិទ្យាដែលមានការបោសកាន់តែទាប ។ វាស្ថិតនៅក្នុងចំណាប់អារម្មណ៍របស់បណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍនានាដើម្បីចាត់វិធានការនាពេលឥឡូវនេះដើម្បីចៀសវាងធ្លាក់ចូលទៅក្នុងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលមានការបោសខ្ពស់ ។ "

"ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រសំរាប់អភិវឌ្ឍន៍និងបំរែបំរួលអាកាសធាតុ " របស់ក្រុមធនាគារពិភពលោក គូសបញ្ជាក់អំពីគំនិតផ្តួចផ្តើមក្នុងការកាត់បន្ថយនិងសម្របសម្រួល នៅក្នុងគំរោងកម្ចីរបស់ខ្លួន ក្នុងខណៈដែលទទួលស្គាល់ថា បណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍនានាចាំបាច់ត្រូវជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។ ការវិនិយោគលើគំរោងថាមពលធម្មជាតិ គំរោងប្រសិទ្ធភាពថាមពល និងគំរោងសំរាប់តាមអាកាសធាតុ កំពុងតែរីកដុះដាល ។

ការសិក្សាមួយចំនួនដែលផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយធនាគារពិភពលោកដែលជួយដល់ប្រទេសខ្លីល្មុយរៀបចំធ្វើផែនការ និងអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រកំណើនការបោសទាប ក៏កំពុងតែរីកដុះដាលផងដែរ ហើយការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានលើផ្នែកថាមពលរបស់ធនាគារពិភពលោក កំពុងតែងាកទៅរកគំរោងថាមពលធម្មជាតិ និងគំរោងប្រសិទ្ធភាពថាមពលកាន់តែច្រើនឡើង ។ នៅក្នុងតំបន់អាស៊ីបូព៌ានិងប៉ាស៊ីហ្វិក ធនាគារពិភពលោកបានបញ្ចប់ការសិក្សាជាច្រើនលើផលប៉ះពាល់នៃបំរែបំរួលអាកាសធាតុ និងភាពងាយទទួលរងនូវគ្រោះមហន្តរាយធម្មជាតិ ហើយកំពុងតែបង្កើននូវការគាំទ្ររបស់ខ្លួនលើការសំរេបសំរួលតាមការផ្លាស់ប្តូរអាកាសធាតុ ។

បំរាមចំពោះការទទួលបានរបាយការណ៍ទាំងស្រុងនៅលើមជ្ឈមណ្ឌលផ្តល់ព័ត៌មានសង្ខេបនៅលើវេបសាយ: <http://media.worldbank.org/secure>

អ្នកកាសែតដែលមានការអនុញ្ញាតដែលត្រូវការលេខសម្ងាត់ អាចស្នើសុំលេខសម្ងាត់តាមរយៈ: <http://media.worldbank.org/>

របាយការណ៍នេះ នឹងអាចអានបាននៅលើវេបសាយក្រោយកាលបរិច្ឆេទហាមឃាត់តាម : <http://www.worldbank.org/wdr2010>

ប្លុកស្តីអំពីបំរែបំរួលអាកាសធាតុរបស់ធនាគារពិភពលោក គឺ : <http://blogs.worldbank.org/climatechange>